

ಉನ್ನತ ಜೀವನ - ೨

└ ಡಾ. ಇ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್

ಉನ್ನತ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಂಠಿನಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭಾವನಾಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇರಬೇಕು. ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ನಿಜ. ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜೀವನ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವುದು; ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಅಶಾಂತಿಗಳ ಗೂಡಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ “ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿ ಮಹದಾ ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು” ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಾದೆ ಇರುವುದು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶಿಷ್ಯರೂ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ನೆಚ್ಚಿನ ಗುರುಭಾಯಿಗಳೂ ಆದ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರನ್ನು ಭಕ್ತರೊಬ್ಬರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಹರಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಮಹಾತಪ್ಪಿಗಳೂ, ಅನುಭಾವಿಗಳೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಗಣಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು, “ನಾನೇನೋ ನಿನಗೆ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಅಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನುಡಿದರು. ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾತ್ತ ಗುರಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಎಟುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಾಧನೆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಆದರ್ಶದಲ್ಲಿ ಅಚಲ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಅಣಿಯಾಗಬೇಕು. ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ

ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಧೈಯದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ, ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ನಾವೇ ಆಚೆಯ ದಡವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು. ಇದೇ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆ. ಇದು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ.

ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ

ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗವೇ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾದರೆ ಸಾಲದು. ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುವುದು.

ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯೇ ಕರ್ಮಯೋಗ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಹುದು. ಕರ್ಮಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಓದುಗರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ “ಕರ್ಮಯೋಗ” ಎಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ. ಅವರು ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರವಚನಗಳ ಸಂಕಲನ. ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಉಪನ್ಯಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಿಖರದಂತಿದೆ. ಕರ್ಮಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಂತಹ ಹೃದಯಂಗಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬಹುಶಃ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯಲಾರದು.

ಕರ್ಮ

ನಾವೆಲ್ಲ ಏನಾದರೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಕೆಲಸ

ಮಾಡದಿರುವ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಲಾರವು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಿವೆ, ಅವಶ್ಯಕ ಕರ್ಮಗಳಿವೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗುವುದು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವದರಿಂದ ದುಃಖವುಂಟಾಗುವುದು. ಕೆಲವನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವೆವು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವೆವು. ಕೆಲವನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ಮಾಡುವೆವು; ಕೆಲವನ್ನು ಇತರರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವೆವು. ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಯುವುದು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹತಾಶರಾಗುವೆವು. ದುಡಿಯುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕೊನೆಗಾಣುವುದು. ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುರಿ ಇದೆ. ಕರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಇದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿತರೆ, ಕರ್ಮದ ಹಿಂದಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಚೈತನ್ಯದ ವಿಕಾಸವಾಗುವುದು. ಇದೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಷಯ. ಇದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ. ಇದು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುವುದು.

ಕರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳು

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕರ್ಮಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಿದೆ, ಫಲವಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಂತೆ. ಕರ್ಮದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನಾವು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಫಲ ನಮಗೆ ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಆ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧ. ಇದನ್ನು ನಾವು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವುದು. ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಯಂತೆ ಕರ್ಮ ನಡೆಯುವುದು. ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವವು.

ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುವುದು. ಅಭ್ಯಾಸ ದೃಢವಾದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಸಂಸ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಫಲ. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವವು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಕೆಲವರು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವರು, ಕೆಲವರು ವ್ಯತ್ಯಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವರು, ಕೆಲವರು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವರು, ಕೆಲವರು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವರು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಇವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇವು ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುವವು. ಮೊದಲನೆಯವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು, ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ತಿಳಿಯುವವು, ಮೂರನೆಯವರಿಗೆ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯತೆ ಬರುವುದು, ಕೊನೆಯವರಿಗೆ ಮನಃಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಲಭಿಸಬಹುದು. ಇವೇ ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಅಭ್ಯಾಸ ತೀವ್ರವಾದಂತೆ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಗಾಢವಾಗುವವು. ಅನಂತರ ಆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವರು.

ಕರ್ಮದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ

ಕರ್ಮದ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ನಮಗೆ ಸಾಧಕವಾಗಬೇಕು, ಬಾಧಕವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಅದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾವು ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವೆವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಹಾಗಾಗದೆ ಅದರ ಶೇಷ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ನಾವು ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದು. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು. ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತರೆ ಮುಂದಿನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಅವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಹಾಕಿದರೆ ನಾಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದೊಂದು ನಿಯಮ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಬೇಕು. ಕಾಟಾಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಗಳಾಗುವೆವು, No-Dues Certificate ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಔದಾಸೀನ್ಯ ಸಲ್ಲದು. ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಹಾಕಬೇಕು. ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧಮನೂ ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡುವನು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ನಿತ್ಯ

ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಿಳಿಯಹೇಳುವರು.

ಕರ್ಮಫಲ

ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ಫಲದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದು. ನಾವು ಮಾಡುವ ಅಲ್ಪ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವೆವು. ಇದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡುವುದು. ಕೆಲವರು ಪರೋಪಕಾರಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು, ಧ್ಯಾನಿಗಳಂತೆ ವಿರಾಗಿಗಳಂತೆ ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ಅವರು ದುಃಖಿಗಳಾಗಿರುವರು, ಅಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬಾಧಿತರಾಗಿರುವರು. ಈ ಪರಿಣಾಮವೇ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಕರ್ಮಫಲದಿಂದ ಬಾಧಿತರಾಗದಂತೆ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ರಹಸ್ಯವೇ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಸಾರ. ಇದನ್ನು ಕರ್ಮಕೌಶಲ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವರು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ಕರ್ಮ. ಇದು ಕರ್ಮಯೋಗದ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಒಮ್ಮೆಗೇ ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ಹಾರಲು ಹೋದರೆ ಅಪ

ಘಾತವಾಗುವುದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಮೊದಲ ಹಂತದಿಂದ ಏರಬೇಕು, ಹಾರಬಾರದು.

ನಾವು ಎಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ, ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಮಹಾಭಾರತದ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಕಥೆ ಇದನ್ನು ನಿದರ್ಶಿಸುವುದು. ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಯುಸ್ಸು ಇರುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಅದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವುದು.

ಹೀಗಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೀಜಿ

ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಜಿಯವರು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಡೆಸಿದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು. ಸತ್ಯಸಂಧರು, ಸರಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಕುಳ್ಳಗಿನ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೇಹ, ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಮುಖಮುದ್ರೆ.

ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು ಆಗ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದವು. ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅರಿತ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಲಲಿತಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು “ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರೀಜಿಯವರು “ಇದು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗಿತ್ತು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು “ನೀವು ಮನೆ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಒಂದು ಡಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ” ಎಂದರು. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಜಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಜಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಬಟ್ಟೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಜತನವಾಗಿ ಇರಿಸಿ, ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹರಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹೊಲಿಯಲು ಆ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದಿರಿಸಿ ಬೇರೆಯದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರಂತೆ: “ಸಾರ್. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆ ಖಾಲಿ ಇದೆ. ತಾವು ಒಂದು ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಕೊಡುವರು.” ಆದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. “ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿ” ಎಂದರಂತೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಜಿಯವರು ಕಾಲವಾದ ಮರು ವರ್ಷ ಲಲಿತಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯ ತೆನೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಿತ್ತು. ಇವರು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಯಿತು.

(ಸಂಗ್ರಹ : ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜ ಚಾಮಯ್ಯ)